

**ПРАВОВИЙ
СВІТ**

**Громадська організація
«Правовий світ»**

**МАТЕРІАЛИ МІЖНАРОДНОЇ
НАУКОВО-ПРАКТИЧНОЇ
КОНФЕРЕНЦІЇ**

**«СУЧАСНІ НАУКОВІ ДОСЛІДЖЕННЯ
ПРЕДСТАВНИКІВ ЮРИДИЧНОЇ НАУКИ –
ПРОГРЕС ЗАКОНОДАВСТВА УКРАЇНИ
МАЙБУТНЬОГО»**

16-17 січня 2015 р.

Дніпропетровськ, 2015

С 91 Сучасні наукові дослідження представників юридичної науки – процес законодавства України майбутнього: Матеріали міжнародної науково-практичної конференції, м. Дніпропетровськ, 16-17 січня 2015 р. – Дніпропетровськ: ГО «Правовий світ», 2015. – 120 с.

У матеріалах зібрані тези доповідей, які були подані учасниками Міжнародної науково-практичної конференції «Сучасні наукові дослідження представників юридичної науки – процес законодавства України майбутнього» (м. Дніпропетровськ, 16-17 січня 2015 р.).

ЗМІСТ

НАПРЯМ 1. ТЕОРІЯ ТА ІСТОРІЯ ДЕРЖАВИ І ПРАВА; ІСТОРІЯ ПОЛІТИЧНИХ І ПРАВОВИХ УЧЕНЬ ПРАВОВА ДОКТРИНА – ОСНОВА РЕФОРМУВАННЯ ВІТЧИЗНЯНОГО ЗАКОНОДАВСТВА <i>Сеніквіт І. В.</i>	6
НАПРЯМ 2. КОНСТИТУЦІЙНЕ ПРАВО; МУНІЦИПАЛЬНЕ ПРАВО РЕФОРМА МІСЦЕВОГО САМОВРЯДУВАННЯ В УКРАЇНІ В АСПЕКТІ РОЗПОДІЛУ ПОВНОВАЖЕНЬ МІЖ ОРГАНАМИ МІСЦЕВОГО САМОВРЯДУВАННЯ ТА ОРГАНАМИ ВИКОНАВЧОЇ ВЛАДИ <i>Ахвін М. М.</i> ..... <i>Тришавець Н. І.</i> ..... <i>Копицький Р. С.</i> ..... <i>Савченко Ю. М.</i>	10 12 13 15
НАПРЯМ 3. ЦИВІЛЬНЕ ПРАВО І ЦИВІЛЬНИЙ ПРОЦЕС; СІМЕЙНЕ ПРАВО; МІЖНАРОДНЕ ПРИВАТНЕ ПРАВО КЛАСИФІКАЦІЯ ПІСТАВ ПРИПИНЕННЯ ПРАВА СПІЛЬНОЇ ЧАСТКОВОЇ ВЛАСНОСТІ НА НЕРУХОМОСТЬ <i>Лозовий А. І.</i> ..... ПРО ДЕЯКІ ОСОБЛИВОСТІ СПАДКОВОГО ДОГОВОРУ <i>Машинер О. І.</i> ..... ДО ПРОБЛЕМИ РОЗМЕЖУВАННЯ ПРАВА ПРИТРИМАННЯ ТА САМОЗАХИСТУ <i>Гушчак Ф. А.</i>	17 20 22
НАПРЯМ 4. ГОСПОДАРСЬКЕ ПРАВО, ГОСПОДАРСЬКО-ПРОЦЕСУАЛЬНЕ ПРАВО МАЛІНОВІ ЕЛЕМЕНТИ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЗАХИСТУ ЕКОНОМІЧНОЇ БЕЗПЕКИ СУБ'ЄКТІВ ГОСПОДАРЮВАННЯ <i>Ірванюк О. М.</i> ..... ПРО ГОЛОСУВАННЯ НА ЗАГАЛЬНИХ ЗБОРАХ ТОВАРИСТВА НЕОПЛАЧЕНОЮ ЧАСТКОЮ <i>Кучерук Н. С.</i> ..... ПРОБЛЕМА ПОДАТКОВОГО ДОКАЗУ В ГОСПОДАРСЬКОМУ ПРОЦЕСІ <i>Ситківська М. А.</i>	26 29 32
НАПРЯМ 5. ТРУДОВЕ ПРАВО; ПРАВО СОЦІАЛЬНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ДО ПИТАННЯ ПРО ПРОЦЕСУАЛЬНІ СТРОКИ ПІД ЧАС ВИРІШЕННЯ ТРУДОВИХ СПОРІВ <i>Колосов І. В.</i>	36
НАПРЯМ 6. ЗЕМЕЛЬНЕ ПРАВО; АГРАРНЕ ПРАВО; ЕКОЛОГІЧНЕ ПРАВО; ПРИРОДОРЕСУРСНЕ ПРАВО ПРИМЕРНІ СПОРІ: ПРОБЛЕМИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ ПРАВОВОГО РЕГУЛЮВАННЯ <i>Сидорук Д. В.</i>	39
НАПРЯМ 7. АДМІНІСТРАТИВНЕ ПРАВО І ПРОЦЕС; ФІНАНСОВЕ ПРАВО; ІНФОРМАЦІЙНЕ ПРАВО ПРОМІСЛОВІ РОБОТИ ЯК ВИД АДМІНІСТРАТИВНОГО СПІЛПЕННЯ <i>Андрійченко Т. В.</i> ..... ОСОБЛИВОСТІ ОСКАРЖЕННЯ РІШЕНЬ АДМІНІСТРАТИВНОГО СУДУ <i>Боднар С. В.</i>	43 45

матеріали наук.-практ. конф. (м. Одеса, 24 – 26 трав. 2011 р.). – О.: Астропринт, 2011. – С. 36-38.

2. Виступ Голови Верховного Суду України Ярослав Романюка на візному засіданні Уряду, проведеному в приміщенні Верховного Суду України 13 жовтня 2014 року за участю судів Верховного Суду України [Електронний ресурс].

3. Вільгушинський М. Й. До питання реалізації принципу спеціалізації в системі судів загальної юрисдикції / М. Й. Вільгушинський // Адвокат. – 2012. – С. 9-13.

4. Назаров І. Принцип спеціалізації у побудові судової системи України та європейських країн / І. Назаров // Юридика України. – 2009. № 4. – С. 106-111.

5. Посохова С. Ю. Міжнародні та національні вимоги побудови судової системи в Україні / С. Ю. Посохова // Вісник Дніпропетровського національного університету. – 2013. № 2 (5). – С. 107-13.

5. Сілантьєва Е. Є. Організаційно – правові проблеми принципу спеціалізації судів : автореф. дис. ... канд. юрид. наук. 12.00.10 / Єліна Євгенівна Сілантьєва; кер. Роботи І. Є. Марочкін; Нац. юрид. ун-т ім. Ярослава Мудрого. – Харків, 2014. – 20 с.

6. Фесенко Л. І. Принципи спеціалізації судів у контексті судово-правової реформи / Л. І. Фесенко // Право України. – 2011. – № 6. – С. 135-145.

7. Шаповал К. В. Принципи спеціалізації як концептуальна передумова створення земельних судів в Україні / К. В. Шаповал // Вісник Академії адвокатури України. – 2011. – № 3 (22). – С. 160-166.

ЮРИДИЧНЕ ПОНЯТТЯ «НЕПОВАГИ ДО СУДУ» ЯК МІЖГАЛУЗЬВЕ ПОНЯТТЯ

ОСТАФІНЧУК Л. А.

заступник начальника управління правової роботи

Головне управління Міндоходів у Чернівецькій області
м. Чернівці, Україна

Невід'ємним конституційним правом людини і громадянина є право на судовий захист, яке закріплене у ч. 2 ст. 55 Конституції України. Поряд з цим, Конституцією України та законами України, не посігати на права і свободи, честь і гідність інших людей (ст. 68) [7]. Аналогічні положення щодо права на незалежний і справедливий суд та заборону зловживати правами закріплені також у статтях 6 та 17 Конвенції про захист прав людини і основоположних свобод [6].

Незалежність судів – пошук у створенні судами умов для здійснення правосуддя, за яких вони могли б розглядати справи і приймати рішення відповідно до Конституції, законів та інших правових актів, керуючись своїм внутрішнім переконанням і правосвідомістю, заснованими на дослідженні всіх обставин справи у сукупності [12, с. 58]. Втручання у здійснення правосуддя забороняється і тягне за собою юридичну відповідальність. Юридична відповідальність за зловживання процесуальними правами покликана не тільки

ки захистити авторитет суду, а й безпосередньо виховати повагу до процесу здійснення правосуддя.

До обов'язкових ознак судової влади належить владний характер повноважень суду. Вимоги та розпорядження судів при здійсненні ними правосуддя обов'язкові для всіх без винятку державних органів, юридичних осіб і громадян. Судові рішення, так би мовити, пріоритетні до силі закону. Саме в законній силі актів судового правосуддя повинні діяти всі органи державної влади [1, с. 12].

Право суду застосовувати заходи примусу (у тому числі заходи юридичної відповідальності) при здійсненні судочинства взаємопов'язано із функцією суду по здійсненню керівництва процесом. Така функція суду має охоплювати всі стадії судового процесу: від прийняття заяви (позову) до судового розгляду і відкриття провадження у справі - до здійснення контролю за виконанням судового рішення, винесеного по суті за результатами розгляду справи.

Механізм юридичної відповідальності при здійсненні правосуддя не існував, якби не прописана у законі керівна функція суду (судді) у процесі. Інакше, суд (суддя) залишався б лише спостерігачем, тобто особою без повноважень. Так, п. 2 ст. 123 Кодексу адміністративного судочинства України визначає, що головуючий у судовому засіданні керує ходом судового засідання [4], п. 1 ст. 321 Кримінального процесуального кодексу України також містить положення про те, що головуючий у судовому засіданні керує ходом судового засідання [8], аналогічна норма зазначена у п. 2 ст. 160 Цивільного процесуального кодексу України [10] та ст. 74 Господарського процесуального кодексу України [2].

Неповага до суду, за змістом ст. 185¹ Кодексу України про адміністративні правопорушення, - це злісне ухилення від явки в суд свідка, потерпілого, позивача, відповідача або в невідкоренні зазначених осіб та інших громадян розпорядженого головуючого чи в порушенні порядку під час судового засідання, а так само вчинення будь-яких дій, які свідчать про явну зневагу до суду або встановлених у суді правил, - що тягнуть за собою накладення штрафу від двадцяти до ста неоподатковуваних мінімумів доходів громадян. Злісне ухилення експерта, перекладача від явки в суд - тягне за собою накладення штрафу від двадцяти до ста неоподатковуваних мінімумів доходів громадян [5].

Під невиконанням законних розпоряджень головуючого (посадової особи, здійснюючої іменем держави судову владу), слід розуміти порушення порядку під час судового засідання, вчинення інших дій, які свідчать про явну зневагу до суду або встановлених у суді правил.

Слід зауважити, що всі розпорядчі акти суду мають письмове відображення у процесуальних документах, форма та зміст яких встановлена процесуальними законами (ст. 208, 209, 210, 215 Цивільного процесуального кодексу України; глава 5 Кодексу адміністративного судочинства України; ст. 82, 84, 86 Господарського процесуального кодексу України; ст. 369, 371-374 Кримінального процесуального кодексу України) [10; 4; 2; 8].

Усні розпорядження головуючого заносяться до протоколу судового засідання (ст. 200 Цивільного процесуального кодексу України; ст. 45-46 КАС України; ст. 81 Господарського процесуального кодексу України [10; 4; 2]) або до журналу судового засідання (ч. 5 ст. 209 Цивільного процесуального кодексу України; ч. 6 ст. 160 Кодексу адміністративного судочинства України; ст. 108 Кримінального процесуального кодексу України [10; 4; 8]).

Як зазначає М. Черленяк, зміст поняття «неповола до суду» - це великий спектр дій і вчинків як учасників процесу, так і присутніх, які заважають судді вести процес. Поволатою до суду може бути некоректна поведінка присутніх у залі, образливі висловлювання щодо суду, непохора суду, хамство, вилучки. Під неповолатою до суду можна розуміти не лише активні дії, які полягають в прямій образі суду, а й пасивну поведінку, а саме - недовтримання загальних правил поведінки в залі судового засідання. Такі дії можуть мати місце і за межами залу судового засідання, наприклад у приміщенні суду під час входження суду в нарадчий кімнати [11, с. 114].

Пленумом Верховного Суду України у постанові від 13.06.2007 № 8 «Про незалежність судової влади» зазначається, що за наявності підстав вважати, що відбувається посягання на незалежність судді щодо неупередженого вирішення судових справ, він повинен вжити заходів для припинення такого посягання та притягнення винних осіб до встановленої законом відповідальності [9].

Слід зауважити, що Цивільний процесуальний кодекс України, Кодекс адміністративного судочинства України, Господарський процесуальний кодекс України, Кримінальний процесуальний кодекс України не містять прямих норм, які б встановлювали відповідальність за неповолату до суду.

Однак, Законом України від 07.07.2010 № 2453-VI «Про судову стрію та статус суддів», внесено зміни та доповнення до Кодексу України про адміністративні правопорушення, статтею 221¹ якого надано право місцевим господарським та адміністративним судам, апеляційним судам, вищим спеціалізованим судам та Верховному Суду України розглянути справи про адміністративні правопорушення, передбачені статтею 185-3 цього Кодексу [3]. Постановою суду, прийнята за результатами розгляду такої справи, є остаточною і оскарженою не підлягає. А не тільки районними, районними у місті, міськими чи міськрайонними судами (суддями), як це було раніше (ст. 221 КупАП). Таким чином, з липня 2010 року адміністративним та господарським судам надано право на розгляд справ про адміністративне правопорушення, передбачене ст. 185³ Кодексу України про адміністративні правопорушення та встановлено особливості розгляду таких справ.

Отже, юридичне поняття «неповолати до суду» є міждисциплінарним, оскільки не вживається категорією виключно одного права, а пронизує Цивільний, Господарський, Кримінальний процесуальні кодекси України, Кодекс адміністративного судочинства України та Кодекс України про адміністративні правопорушення, які встановлюють норми поведінки при здійсненні судочинства та відповідальність за недотримання цих норм.

ЛІТЕРАТУРА

1. Адміністративна юстиція України: проблеми теорії і практики. Настільна книга судді / За загальною редакцією О. М. Пасенюка. - К.: Істгін, 2007. - 608 с.
2. Господарський процесуальний кодекс України - [Електронний ресурс] - Режим доступу: <http://zakon4.gada.gov.ua/laws/show/1798-12>.
3. Закон України від 07.07.2010 № 2453-VI «Про судову стрію і статус суддів» - [Електронний ресурс] - Режим доступу: <http://zakon2.gada.gov.ua/laws/show/2453-17/page6>.
4. Кодекс адміністративного судочинства України - [Електронний ресурс] - Режим доступу: <http://zakon4.gada.gov.ua/laws/show/2747-15/page6>.

5. Кодекс України про адміністративні правопорушення - [Електронний ресурс] - Режим доступу: <http://zakon4.gada.gov.ua/laws/show/80731-10/page11>.

6. Конвенція про захист прав людини і основоположних свобод - [Електронний ресурс] - Режим доступу: http://zakon4.gada.gov.ua/laws/show/995_004

7. Конституція України - [Електронний ресурс] - Режим доступу: <http://zakon4.gada.gov.ua/laws/show/254%D0%BA%96-%D0%B2%D1%80>.

8. Кримінальний процесуальний кодекс України - [Електронний ресурс] - Режим доступу: <http://zakon4.gada.gov.ua/laws/show/4651-17>.

8. Постанова Пленуму Верховного Суду України від 13.06.2007 № 8 «Про незалежність судової влади» - [Електронний ресурс] - Режим доступу: <http://zakon4.gada.gov.ua/laws/show/v0008700-07>.

9. Цивільний процесуальний кодекс України - [Електронний ресурс] - Режим доступу: <http://zakon4.gada.gov.ua/laws/show/1618-15/page2>.

10. Черленяк М. Практичні питання застосування ст. 185³ КупАП при здійсненні господарського судочинства / М. Черленяк // Слово національної школи суддів. - 2013. - № 3(4). - С. 112-117.

11. Юзикова Н. С. Судові та правоохоронні органи України. Навчальний посібник - Вид четверте, перероб. і допов. - К.: Істгін, 2007. - 320 с.

ПІДВИЩЕННЯ КВАЛІФІКАЦІЇ СУДДІВ ЯК ПЕРЕДУМОВА ПРОФЕСІЙНОГО ПРАВОСУДДЯ

САФОНОВА О. Ю.

асистент юридичного факультету

*Київський національний економічний університет імені Вадима Гетьманця
м. Київ, Україна*

Підвищення кваліфікації суддів - це навчання з метою відновлення і поглиблення теоретичних і практичних знань професійних суддів, розвитку вмінь і навичок, необхідних для ефективного вирішення завдань професійної діяльності, що сприяє підтримці рівня професійної відповідності займаний посаді.

Періодичне навчання суддів з метою підвищення рівня кваліфікації триває:

• Для суддів - від одного дня і більше на рік, за їх бажанням протягом усієї трудової діяльності.

• Для суддів, які мали перерву в роботі більше року або змінили спеціалізацію - одноразово тривалістю 2 тижні [1].